

MERHABA

Tarık BUĞRA

G - TERÇÜMAN - 34

Yeni'lerin hakkı

YENİ kıymetlerin, yeni istidat ve kabiliyetlerin hakkını kim veya kimler koruyacak, kurtaracak? Konumuz müzik mi? İtrî'yi, Dede Efendi'yi, Sadullah Ağa'yı babam da över, Şiir mi-dediniz? Sevmeyen, hattâ öfkelenen varmış, kime ne? Yaz medhiyeyi Fuzulî veya Yahya Kemâl için, topia parsayı. Romanda da, hikâyede de böyledir bu. Peki, yeni başarılarından, yaşayan, kendisini kabul ettirmek için didinen, binbir mihnete katlanan kıymetlerden kim söz edecek?

Eski «İsimler» üzerine nutuklar çekmek, makaleler döktürmek kolay.. ve mesuliyetsiz, tehlikesiz: Kolay; çünkü öğretmenim öğretmeninden öğrenmiş, ben de ondan öğrendim.. dayan! Mesuliyetsiz ve tehlikesiz; çünkü kitaplarda yeri var, «herkes» kabul etmiş onları.. «ukalâ, sende» de ve dayan!

Sonra.. «ölüler» insanı rahatsız da etmezler; hayat saha'mızın onlara karşı yüzde yüzlük bir garantisi vardır: Aptalcasına.. belki de rezilcesine sulandığımız itibarlara, büyüklüklere, kabul edilmele ve «ooo» dedirtmelere artık ortak olamazlar. Ölüler zamanları bize bırakıp gitmişlerdir.. sanırız. Yuf! Ölülerin sâyesinde «nâm» yapmak kadar, hattâ ondan daha çok küçülmüşlerin, hiçleşmelerin olduğunu kavrayamayız. Yuf!

«Ölü simsarları» vardır.. «ölü bezirgânları» vardır. Ölmüşlerin şöhretlerini satarak.. daha pisi, kendi hâlinde yaşamış ve ona göre bir şeyler yapmış kimseleri allayıp pullayarak tezgâhtarlık.. komisyonculuk yapanlar vardır; burunlarının dibinde.. ve zamanlarının, sorumluluklarının içinde aynı konuların büyük gelişmeleri olur da, bana mısın bile demezler. Akıl erdiremedikleri içinse, yazık! Büyüklük kuruntularına ortak çıkar korkuları yüzünden ise, yuf!

VİOLONİST Ayla ERDURAN, geçen Pazar günü, İstanbul Radyosu'nda, üstün sanatına pek güzel yakışan bir söz söyledi; «Yenileri icra etmek —çalmak— sanatçının vazifesidir» dedi.. büyük virtüozlar bu vazifelerini yapmazlarsa müzik dünyasının, insanların ne kıymetlerden mahrum kalacağını belirtti. Bir de çarpıcı örnek verdi: Yehudi Menuhin'in, ısıklanmayı göze alarak ve ısıklanarak Bartok'u nasıl çaldığını anlattı.

Sanatçı ve sanatı seven budur işte. Edebiyatta da, resimde, heykelde de öyle.. Sanatın bütün dallarında parazitler tepelenmelidir. alan, hakikî kıymetleri tanıtmak, desteklemek için bir şeye katlanmayı gözü kesenlere bırakılmalıdır Yoksa kültür ve medeniyet şansı hâpî yutar: Peyami Safa'da, Fuzulî'de, Yahya Kemâl'de.. Reşat Nuri'lerde, Ahmet Hamdi'lerde, Mehmet Rauf'larda çakılıp kahrız...

Yeni kıymetlerin, yeni istidat ve kabiliyetlerin hakkını kim veya kimler koruyacak? Medeniyetimize, kültürümüze kim veya kimler arka çıkacak, destek olacak?